

A Környezet- és Mérnökgeofizikai Társaság Európai Szekciójának 5. kongresszusa

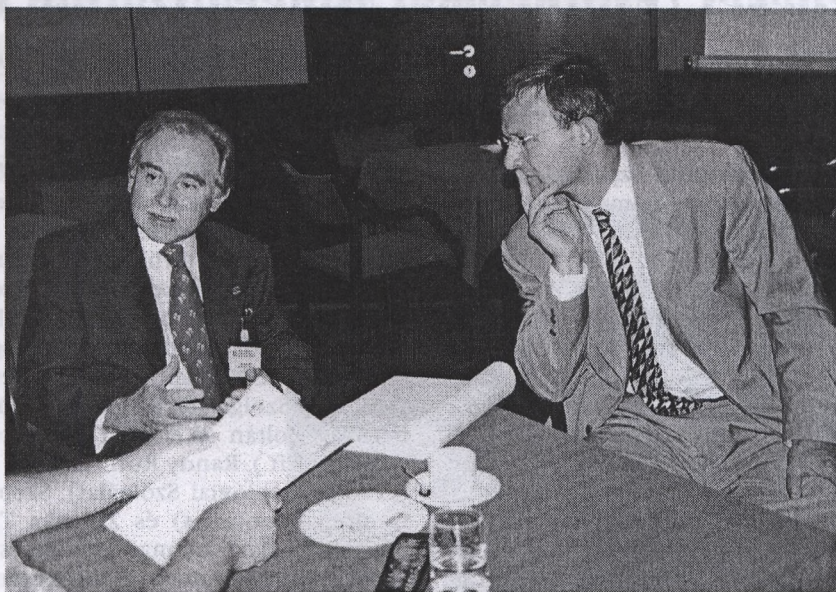
A Magyar Geofizikusok Egyesülete 1999. szeptember 6. és 10. között rendezte a Környezet- és Mérnökgeofizikai Társaság Európai Szekciójának 5. kongresszusát a Budapest Kongresszusi Központban (Gesztenyés kert). A magyar földtudományok és ezen belül a magyar mérnökgeofizika megbecsülését is jelző esemény megszervezésében az ELGI munkatársainak orosz-lánrésze volt (a szervező bizottságot Törös Endre, a tudományos bizottságot Verő László irányította). A kongresszusnak több mint 300, túlnyomórészt külföldi regisztrált résztvevője volt. A programban 180 előadás hangzott el a kármentesítés, a környezetvédelem, a vizkutatás, a régészet, az építésföldtan területén használatos geofizikai eljárásokról, ezek legújabb fejlesztési eredményeiről. A világ 26 vezető műszergyártó cége mutatta be újdonságait a párhuzamosan rendezett kiállításon és terepi próbákban. A kongresszus fővédnöke dr. Chikán Attila gazdasági és dr. Hámori József kulturális miniszter volt, üdvözlőüzenet Hónig Péter és dr. Visy Zsolt (helyettes államtitkárok) tolmácsolták. A kongresszus meg-

A képen láthatók balról jobbra: J-C. Grosset (EAGE-PACE alapítvány), dr. Farkas István (MGSZ), dr. Pantó György (MTA), Brezsnjányszky Károly (MAFI), dr. Visy Zsolt (NKÖM), Hónig Péter (GM)

nyitó előadását (keynote address) Budapest városfejlesztési és geotechnikai kérdéseiről dr. Demszky Gábor főpolgármester tartotta.

Kakas Kristóf

Dr. Vittorio Iliceto az EEGS-ES elnöke és dr. Demszky Gábor budapesti főpolgármester

Ötven éve Miskolcon az Alma Mater

Az 1735-ben Selmecebányán alapított Berg-Schola (bányászati-kohászati iskola) jogutódjaként működő, immáron 265 éves oktatási intézmény, a Miskolci Egyetem ez év szeptember 6-11. között egész hetes ünnepség sorozattal emlékezett meg az egyetem miskolci székhelyen történő működésének 50. évfordulójáról.

Az 1770-ben Mária Teréziától akadémiai rangot kapott intézmény, amelyben a bányászati-kohászati oktatás mellett 1808-ban erdészeti tanintézet is alakult, 1919-ig Selmecebányán működött, majd az első világháború után, a trianoni döntést követően települt át Sopronba.

A második világhéget követően a magyar kormány 1949. évi XXIII. törvénnyel Miskolcon megalapította a Nehézipari Műszaki Egyetemet a korábban Sopronban működő Bányamérnöki és Kohómérnöki Karok áttelepítésével, és egy új Gépészmérnöki Kar alapításával. A soproni karok Miskolcra történő áttelepítése a Kohómérnöki Kar esetében 1955-ben, a Bányamérnöki Kar esetében 1959-ben fejeződött be. A megalapítást követően sok vihart megért intézmény ma az ország harmadik, és a vidék legnagyobb felsőoktatási intézménye a szó igazi értelmében teljes "Universitas"-szá fejlődött és ezt nevének 1990-ben Miskolci Egyetem elnevezésre történő megváltoztatása is mutatja. A műszaki karok mellett 1981-ben Állam és Jogtudományi Kar, 1987-ben Gazdaságtudományi Kar, 1992-ben Bölcsészettudományi Kar alakult. Az egyetem oktatási profiljának kiteljesedését jelenti, hogy a korábban már Miskolcon működő Bartók Béla Zeneművészeti Intézet is 1997-ben az egyetem szervezeti keretei közé került. 1998-ban megindult az egészségügyi szakasszisztensek főis-

kolai szintű képzése is.

A Miskolci Egyetem Miskolcon való működésének 50. évfordulója alkalmából 1999. szeptember 9-én külföldi vendégek, hazai társintézmények képviselőinek, főhatóságok, regionális és helyi vezetők, szakmai egyesületek képviselőinek részvételével jubileumi ünnepi ülésre került sor az egyetem aulájában.

A Bányamérnöki Kar javaslatára *prof. dr. Besenyei Lajos rektor* Jubileumi Aranyérem kitüntetést adott át **Dr. Takács Ernő** nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanárnak és a Miskolci Egyetem nemzetközi kapcsolatainak fejlesztéséért oklevél kitüntetést kapott **Dr. Somfai Attila** tanszékvezető egyetemi tanár.

A Bányamérnöki Kar jubileumi tudományos konferenciáján szakterületünkről az alábbi előadások hangzottak el:

➤ Dr. Dobróka Mihály egyetemi tanár, tanszékvezető: *A Geofizikai Tanszék újabb eredményei a mérnök-geofizikai módszerfejlesztésben*

➤ Dr. Egerer Frigyes egyetemi tanár, tanszékvezető - Namesánszki Károly tanszéki munkatárs: *A kőzetek ionabszorpciója különböző anionos környezetben*

➤ Dr. Hahn György egyetemi tanár, tanszékvezető - Namesánszki Károly tanszéki munkatárs: *Negyedkor és löszkutatás a gyakorlat szolgálatában*

➤ Dr. Lénárt László egyetemi adjunktus: *A Hidrogeológiai-Mérnökgeológiai Tanszék kutatási tevékenysége a környezetvédelem területén*

Dr. Horn János

Beszámoló a Nyugati-Kárpátok epitermális ércesedései (Epithermal Mineralization of the Western Carpathians) című nemzetközi terepi konferenciáról

A Society of Economic Geologists szponzorálásával 1999. szeptember 4. és 13. között nemzetközi terepi konferenciát rendezett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ásványtani Tanszéke és a Szlovák Geológiai Szolgálat. A konferencia szakmai szervezői Molnár Ferenc (ELTE TTK Ásványtani Tanszék), Jaroslav Lexa (Szlovák Geológiai Szolgálat) és Jeffrey W. Hedenquist (Hedenquist Consulting Inc., Canada) voltak. A rendezvény az ELTE TTK Ásványtani Tanszékén tartott egynapos rövid kurzussal indult, melyen Jeffrey W. Hedenquist és Antonio Arribas Jr. (Placer Dome Expl.) négy előadásban foglalta össze az epitermális aranyércesedésekre vonatkozó, széles nemzetközi tapasztalatokon alapuló legújabb tudományos és gyakorlati kutatási ismereteket. A rövid kurzust 8 napon át tartó terepi program követte, mely során a résztvevők a Tokaji hegység (Mád, Regéc, Sárospatak, Telkibánya), a Mátra hegység (Recsk, Mátraszentimre) és a Közép Szlovákiai Vulkanikus Terület (Klokoč-Podpolom, Hodrusbánya, Selmecebánya, Körmöcbánya) különböző típusú epitermális

arany-ezüst ércesedéseinek különböző eróziós szintjeit képviselő területein folytattak terepi konzultációt. A terepi program egyes állomásain további tíz előadást tartottak az egyes területeken kutatásokat végző elméleti és gyakorlati szakemberek. Az terepi program sikeres kivitelezéséhez Boris Bartalský (Kremnica Gold a.s.), Földessy János (konzultáns geológus), Gatter István (ELTE TTK Ásványtani Tanszék), Peter Kodera (Szlovák Geológiai Szolgálat), Komlóssy György (Geokom Kft.), Pécskay Zoltán (ATOMKI Debrecen), Perlaky Elvira (Humex Kft.), Randy Ruff (Humex Kft.), Jaroslav Štohl (Szlovák Geológiai Szolgálat), Szabényi Géza (Magyar Geológiai Szolgálat) és Zelenka Tibor (Magyar Geológiai Szolgálat) szakmai vezetése és előadásai nagymértékben hozzájárultak. A konferencia pénzügyi menedzselését Weiszbürg Tamás irányításával a Koch Sándor Alapítvány végezte. A konferenciára 9 országból érkezett 18 regisztrált résztvevő a szakterület gyakorlati és elméleti élvonalát képviselte, rajtuk kívül a rövid kurzuson és egyes terepi programokon hazai szakem-

berek, doktoranduszok és egyetemi hallgatók is részt vettek. A résztvevők és a Society of Economic Geologists értékelése szerint a konferencia sikeresen ötvözte a gyakorlati és elméleti ismereteket és a több mint 1400 km utazással járó terepi program bőséges lehetőségét nyújtott a régió és a világ számos egyéb területein dolgozó szakemberek közötti tapasztalatcserére. A rendezvény további fontos eredménye, hogy ez alkalommal megjelent az első olyan könyv, mely a Nyugat-Kárpátok epitermális ércesedéseire vonatkozó legújabb teleptani eredményeket egységes szemlélettel és összefoglalt

igénnyel tárgyalja. A kiadvány címe: Molnár F., Lexa, J., Hedenquist, J.W. (editors): Epithermal mineralization of the Western Carpathians. Society of Economic Geologists Guidebook Series vol. 31., 274 p. A 12 szacikket tartalmazó kiadvány megrendelhető az alábbi címen: Society of Economic Geologists 5808 South Rapp St., Suite 209, Littleton, CO 80120 USA. A könyv ára 36 USD (+5 USD postaköltség). A kiadvány árából a Society of Economic Geologists tagjai 20% kedvezményben részesülnek.

*Dr. Molnár Ferenc
ELTE TTK Ásványtani Tanszék*

A 49. központi bányásznapi

Gyöngyösön 1999. szeptember 2-án, a Mátra Művelődési Központban a Gazdasági Minisztérium, a Bányász és Energiaipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, a Magyar Bányászati Szövetség, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és a Mátrai Erőmű Rt. szervezésében került sor az évezred utolsó központi bányásznapi ünnepségére.

A Himnusz elhangzása és Koncz Gábor szavalata után Schalkhammer Antal kiemelten foglalkozott a szénbányászat kérdésével. Szólt arról, hogy a bányász szakma és a Bányász és Energiaipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége komoly vitában áll a kormányzat közelmúltban elfogadott új stratégiájával, azzal, hogy az energia növekményértékét prognosztizálva nem kell a hazai szénbázisú forrásokon megpályázott erőműveket megépíteni. A számításai azt mutatják, hogy nemzetgazdasági ráfordítás szintjén nem célszerű az ilyen ütemű gyors bányabezárás, és a szénbázisú erőművek kizárása a versenyből.

Beszédét az alábbi mondatokkal fejezte be: "2000-ben lejár a hosszú távú villanyáram-vásárlási és kapacitás-lekötési szerződések sora. Úgy gondoljuk, a legrosszabb alternatíva következik be, ha nem hosszabbítják meg a szénbázisú erőművek szerződéseit. Ebben az esetben 30.000-40.000 ember kerül utcára. ..."

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság köztársasági elnöke ünnepi beszédében kifejtette, hogy "... a bányászat, mint ősfoglalkozás, Magyarországon ezer esztendeje - amióta itt vagyunk - jelen van. A gazdaság fejlődésében, a technológia fejlődésében a bányászati szakemberek rendkívül fontos szerepet játszottak. A bányász foglalkozás ezer évre visszamenőleg az emberi magatartás, a munkahelyi szolidaritás mintája és példája volt föld felett és föld alatt. A bányászat nemzeti hagyományaink nélkülözhetetlen része. A bányáipar, pontosabban a bányászok szakmája és a bányász maga örök értéket képvisel. Ezeket az emberhez kötött értékeket a gazdaság, a társadalom érdekében mindenképpen kimélnünk kell.

1985. óta 74.000-ról talán 17.000-re csökkent a bányászok, elsősorban a szénbányászok létszáma. A profilváltás nemcsak anyagi kérdés, hanem mindenek előtt emberi kérdés. A szakszervezet és a minisztériumok dolga, hogy közösen munkálják ki a bányászok érdekeit is figyelembe vevő megoldásokat, a bányászatban rejlő értékek megmentésének lehetőségeit. ..."

Az ünnepi beszédet követően Hónig Péter, a Gazdasági Minisztérium helyettes államtitkára beszédében, hogy a kormánynak ismét nehéz döntést kellett hoznia, amely szerint több szénbánya támogatását megvonja, hiszen a piac alapszabálya, hogy a verseny minden termelőre egyaránt vonatkozik. Részletesen foglalkozott a kormány segítségével, meghozott határozatokkal.

A beszédek elhangzása után kitüntetések átadására került sor.

Dr. Horn János

Göncz Árpád köztársasági elnök ünnepi megnyitó beszéde

Az 1999. évi Bányásznapi alkalmából a Magyar Köztársaság elnöke személyes elismeréseként

KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI EZÜSTÉREM-ben részt

"A Magyar Geológiai Szolgálat szervezetének kialakításáért, az állami földtani feladatok magas szintű ellátásáért" **Dr. Farkas István** a Magyar Geológiai Szolgálat főigazgatója

"A geofizikai kutatási módszerek fejlesztése területén végzett kiemelkedő munkája elismeréseként" **Dr. Steiner Ferenc** a Miskolci Egyetem Geofizikai Tanszék egyetemi tanára

KIVÁLÓ BÁNYÁSZ miniszteri kitüntetést kapott **Breznnyánszky Károly** a Magyar Állami Földtani Intézet igazgatója.

Dr. Horn János

Gönc Árpád köztársasági elnök a Bányásznapi alkalmából átadja a kitüntetést dr. Farkas István főigazgatónak

Újjáalakult az MTA X. Osztályának Bányászati Tudományos Bizottsága

Miskolcon 1999. szeptember 9-én az MTA Bányász Köztületi tagjai titkos szavazással 16 főt választottak meg az MTA Bányászati Tudományos Bizottság (BTB) tagjának. A bizottság elnökének **dr. Faller Gusztávot**, elnökhelyettesének **dr. Lakatos Istvánt**, titkárnak **dr. Takács Gábort** választották meg.

Az ülésen javaslatok hangzottak el a munkabizottságok létrehozására. Ezekről, valamint az állandó meghívottak köréről a BTB első ülésén fognak dönteni.

Dr. Horn János

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar-Amerikai Tudományos és Technológiai Közös Alap pályázatot hirdet fiatal magyar és amerikai kutatók szakmai utazásának támogatására 3-12 hónapos ösztöndíjas tanulmányút esetén

Pályázati feltételek:

- ♦ magyar vagy USA állampolgárság
- ♦ fogadókészség az amerikai vagy magyar meghívó intézmény részéről
- ♦ felsőfokú végzettség

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- ♦ fedőlap a pályázó és a fogadó partner aláírásával
- ♦ munkaterv
- ♦ szakmai önéletrajz
- ♦ 2 db ajánlólevél a szakterület elismert kutatóitól
- ♦ a meghívó intézmény fogadókészségének igazolása
- ♦ a külföldi tartózkodás anyagi fedezetének igazolása

A kapott támogatás az USA-ba, illetve Magyarországra történő egyszeri oda-vissza utazás költségeit (repülőjegy, biztosítás) fedezi. Az összeg 2001. május 31-ig használható fel.

A tanulmányút befejezése után egy hónapon belül a pályázónak szakmai jelentésben kell beszámolnia az elért eredményekről.

A pályázatot 1 példányban magyar, egy példányban angol nyelven kériük benyújtani.

Benyújtási határidő: 2000. január 15.

A Magyar-Amerikai Tét Vegyes Bizottság 2000. májusában hoz döntést a pályázatokról.

További információ és adatlappal kapható a Magyar-Amerikai Tét Közös Alap Titkárságától, 1027 Budapest, Bem József u. 2., II. em. 2.,

Tel: 214-7714, fax: 214-7712, e-mail: tetalap@mail.elender.hu.

Internet elérhetőség: <http://www.elender.hu/~tetalap/>

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar-Amerikai Tudományos és Technológiai Közös Alap pályázatot hirdet magyar-amerikai kétoldalú szakmai rendezvények támogatására

Pályázati feltételek:

- ♦ Magyarországon vagy az USA-ban rendezendő szeminárium vagy workshop az alaptudományok, a környezetvédelem, a mezőgazdaság, az orvostudomány, a memóriai kutatások vagy az energetika és természeti erőforrások területén
- ♦ kiegészítő finanszírozás az amerikai oldalról
- ♦ maximum 10 fő részvételének finanszírozása, rendezvényenként max. 1 millió Ft összegig
- ♦ a pályázó munkahelyének támogatása

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- ♦ adatlappal a pályázó, intézményének igazgatója és az amerikai partner aláírásával
- ♦ a rendezvény tárgyának és programjának részletes ismertetése
- ♦ a rendezvény tételes költségvetése
- ♦ a magyar és az amerikai szervező szakmai önéletrajza
- ♦ a rendezvény fogadóintézményének igazolása a fogadókészségről
- ♦ az USA-ban tartandó rendezvény esetén az amerikai oldalon rendelkezésre álló anyagi fedezet igazolása

A kapott támogatásból a következő költségek fedezhetők:

- ♦ Magyarországi rendezvény esetén: amerikai résztvevők szállásköltsége, napidíja, Magyarországon belüli útiköltsége, a rendezvény szervezési költségei
- ♦ USA-ban szervezett rendezvény esetén: magyar résztvevők útiköltsége és napidíja
- ♦ Az elnyert összeg 2001. május 31-ig használható fel.

A rendezvény befejezése után egy hónapon belül a pályázónak szakmai jelentésben kell beszámolnia a rendezvény eredményeiről, valamint elszámolást kell benyújtania a kapott támogatás felhasználásáról.

A pályázatot 2 példányban magyar, 2 példányban angol nyelven kériük benyújtani.

Benyújtási határidő: 2000. január 15.

A Magyar-Amerikai Tét Vegyes Bizottság 2000. májusában hoz döntést a pályázatokról.

További információ és adatlappal kapható a Magyar-Amerikai Tét Közös Alap Titkárságától, 1027 Budapest, Bem József u. 2., II. em. 2.,

Tel: 214-7714, fax: 214-7712, e-mail: tetalap@mail.elender.hu

Internet elérhetőség: <http://www.elender.hu/~tetalap/>

Földtani örökségünk - 1999.

A Környezetvédelmi Minisztérium nyolcadik alkalommal hirdette meg a "Földtani örökségünk" című középiskolai pályázatot. Az idén beérkezett 156 pályázat a földtan, a földrajz és a földtani természetvédelem szinte minden területét érintette. A dolgozatok színvonala azt bizonyította, hogy a középiskolások fogékonyak a természetvédelem kérdéseire, és készek lelkesen elmélyedni a szakmai problémákban is.

Mint az elmúlt években mindig, a Szolgálat is ajánlott fel különdíjat a szakmai profilunknak megfelelő dolgozatok díjazására.

Idén az I. kategória (középiskola I-II. osztály) különdíját Tóth Eszter (Krúdy Gyula Gimnázium, Budapest) tanuló kapta "Szabadtéri iskola a Róka-hegyen" című dolgozatára. Arról írt, hogy milyen természeti érdekességei vannak a róka-hegyi kőbányáknak, és hogyan lehetne egy tanösvénnyel a terület értékeit feltárni.

A II. kategória (III-IV. osztály) különdíját Eötvös Célia (Madách Imre Gimnázium, Budapest) "Boszorka" jeligéjű, a recski mélyszinti ércbányáról szóló dolgozata nyerte. Célia ismertette a recski bánya történetét, leírta ásványait és beszámolt élményeiről, amikor kollegáink levitték a 900-as szintre (idézet: "ott lent a mélyben tátott szájjal bámultam a hazai barlangokban soha nem látott méretű és formájú hideg- és melegvízes kiválásokat").

1999-ben a főigazgató különdíját kapta meg még Tamás Juliánna és Sebestyén Emese, mindketten a székelyudvarhelyi Tamási Áron Elméleti Líceum (gimnázium) tanulói. A díjakat és a könyvjutalmakat július 23-án adtuk át a Bükki Nemzeti Park rejteki oktató-központjában, a jutalomtábor megnyitóján.

Kakas Kristóf

Csoportkép a "Földtani Örökségünk" pályázat MGSz különdíjasairól 1998-ban és 1999-ben. Balról jobbra: Tóth Eszter (1999), Bán Janka (1998), Tamás Juliánna (1999), Eötvös Célia (1999), Szebényi Anita (1998)

A "Földtani Örökségünk" pályázataim már több éve találkozunk egy-egy dolgozattal, amely a földtani természetvédelem és általában a földtani ismeretterjesztés céljait szellemes szövegével és érdekes rajzaival közelítette meg. A dolgozatok szerzője Bán Janka volt, akkor a budapesti Evangélikus Gimnázium tanulója, jelenleg (ó mely eltévelyedés!) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem elsőéves jogász hallgatója. "Publikációs listája" a következő: 1996: "Leó"; 1997: "Omega" (első díj); 1998: "Vadalma" (többek között a Magyar Geológiai Szolgálat főigazgatójának elismerő oklevelét nyerte); 1999: "Gurgula" (a zsűri különdíját nyerte).

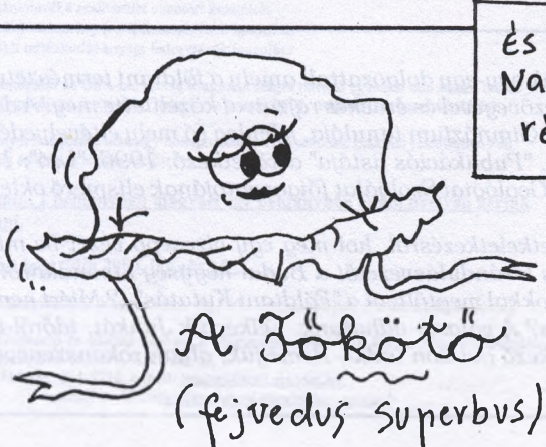
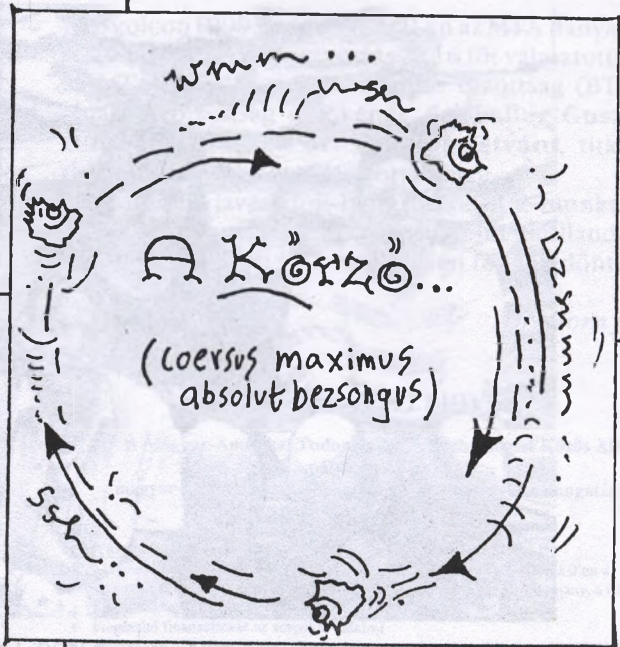
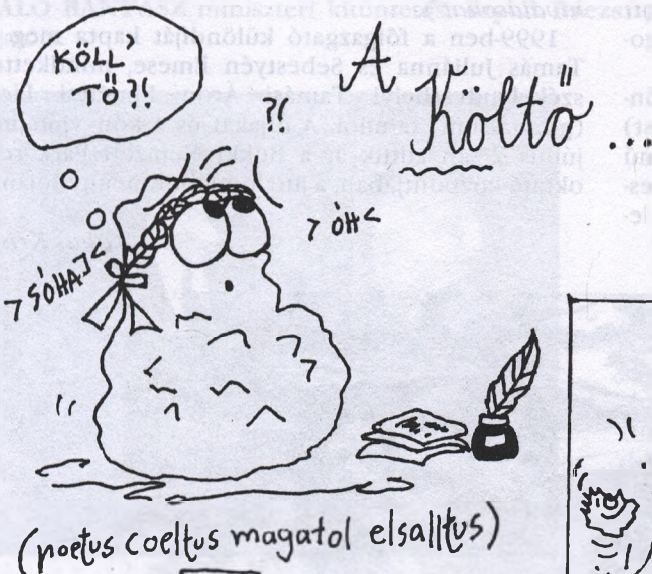
Dolgozataiban hol egy öreg kő mesél a kis kavicsnak a kőzetkeletkezésről, hol meg egy vízcsepp vezet be minket (rajzokkal) a hidrogeológia rejtelmibe. De láttunk tőle rajzos kirándulásvezetőt a Budai-hegység útvonalairól is. Miért kellene csak száraz hírekkel és pontos tudományos adatokkal megtölteni a "Földtani Kutatás"-t? Miért nem adhatunk helyet 1-2 oldalon a szellemes ismeretterjesztésnek is? A válasz: adhatunk. Felkértük Jankát, időről-időre töltsön meg néhány oldalt rajzaival. Az első "fejezet" a következő oldalon indul. Reméljük, olyan rokonszenvvel fogadják olvasóink, mint ahogy mi olvastuk Janka pályázatait.

KÖTAN?!

avagy a kök a mindennapi életben.

írta & rajzolta: Bán Janka; 1999. 11.

A kö. ki ne találkozna vele nap mint nap és tán fel se tűnik már neki ő, a kö. Mindennapjaink kötelező körben körülírhatatlan, következőképpen közköletű, kötetlen társa ő. Imhol néhány megjelenési formája, melyre tán nem is gondolnánk, pedig olyan szembeszökő:

és hányan is vannak még közöttünk...

A SUPERMARKET-
BEN...

ÚTON-
ÚTFÉLEN:

A LÖRÖFT

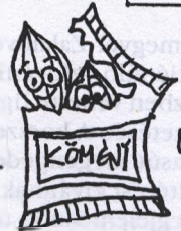

LÖK EGGY LÖK
KETTŐ LÖK
HÁROM LÖK
NÉGY LÖK
ÖTT LÖK
HAT LÖK

(fa humorus
absurdus;
speciel
loecoettus)

A Likör...
(nedrus spicellus)

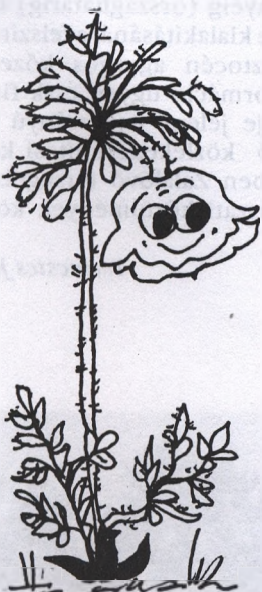
A Köménymag
(termésus ingyencus)

A Körte
(vilmos finomus)

KÖKÖRCS(N)

(coecoe marha; masculinum)

A SZÖKÖKÜT

(soeccoectus mindent
oessepricellus)

A LEGKÖZÖNSÉGESEBB
HASZNÁLT ESZKÖZEINK
KÖZÖTT IS ...

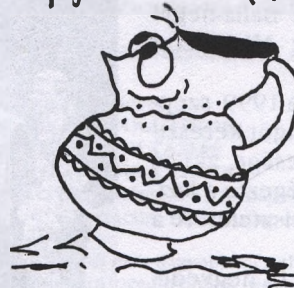

A Könyv
(forvasus tudas
tudalekus)

A Kötél
(coetelus
madzagus
csüngus)

A Kőcsög
(fajansz kancs(al)us)

és végül:

KÖSZÖNÖM
a figyelmet; folyt.

Köv.

Völgyhidak és alagútépítés a Szlovén-Magyar Vasút pályáján

A Zala megyei Zalalövő és Bajánsenye (Országhatár) között kiépülő szlovéniai vasúti összeköttetés pályája csak részben vehette figyelembe a régi, felszedett vasút vonalvezetését. A korszerű, 160 km/óra sebességre tervezett vasút megengedett ívei és szintkülönbségei jelentős eltérést kívánnak meg a régi, lassú vonallal szemben. A legjelentősebb új műszaki létesítmények Nagyrákos térségében készülnek.

A Zala-völgyből a déli magaspartra 1400 m hosszú, cölöpalapozású völgyhídon kapaszkodik fel a vasút, majd a Balla-hegyet 315 m hosszú alagútban harántolja át, hogy ismételten egy 200 m hosszú völgyhídon átérjen fel a 250 mBf átlagú fennsíkra.

A létesítmények vonalában a talajmechanikai feltárásokat a MÁVTI Kft (Budapest, 1996.) készítette el. A 15-50 m mélységű fúrások feltárták a Zala-völgy fiatal holocén öntésszapjait, az aszimmetrikus völgy déli oldalán felszínen is jelentkező felső-pleisztocén kavicsos összletet, valamint a fekűt képviselő felső-pannóniai Somlói Formáció agyagos, kőzetlisztes és homokos rétegeit.

A Zala-völgy fiatal holocén öntésszapjai magas víztartalmú, kevésbé konszolidálódott kőzetek, teherbírásuk kicsi, ezért a völgyhíd tartóoszlopait 14-16 m mélységet meghaladó fúrt, vagy vert cölöpalapozással kell bekötni a konszolidált, jó teherbírású felső-pannóniai rétegekre.

A Balla-hegy előtti lejtőoldalon felső-pleisztocén

teraszkavics-roncs ismert, mind a felszíni térképezés, mind a fúrások feltárás alapján. Az egyenetlen települési viszonyai és szemszerkezete alapján itt is a biztonságosabb cölöpalapozást javasolta a szakvélemény.

Az alagút nyomvonalában mélyült felderítő kutatásról még nem kaptunk adatokat. Várhatóan a felső-pannóniai összletre jellemző kőzetlisztes agyag, homokos kőzetliszt és finomszemű homok váltakozásából épül fel a rétegsor. A kiemelt helyzete szerint az alagút mélyítése során jelentősebb vízbeáramlásra nem kell számítani a kivitelezőknek, mert a Balla-hegy ormát kétoldalt, erőteljesen hátravágódó deráziós völgy megcsapolja.

A magaspart műtárgyai kialakításánál nem elhanyagolható nehézséget jelenthet a rétegfekvések mentén, az esetleg megváltoztatott rétegvíz szivárgásokhoz kapcsolható felszínmozgások kivédése.

A magasparttól Bajánsenyéig (országhatárig) húzódó plató vasúti alépítménye kialakításánál a felszíni, kis teherbírású holocén-pleisztocén agyagos kőzetliszt (barnaföld) és a Somlói Formáció ugyan csak finomszemű üledékeinek cseréje jelent nagyarányú földmunkát. A jól tömöríthető közlekedésépítési kavics bányák sora áll készenlétben Zalalövő térségében a földcsere rendezett bányászati körülmények közötti lebonyolítására.

Ivancsics Jenő

A Magyar Államvasutak Rt. a PHARE program keretében hirdette meg a versenytárgyalást a Szlovéniát Magyarországgal összekötő vasútvonal Balla-hegyi, 370 m alagútjának építésére és a vasútvonal építésével összefüggő földmunkák egy részének elvégzésére.

A tenderpályázatra magyar, olasz, osztrák és portugál társaságok adták be pályázatukat.

A pályázat nyertese az osztrák G. Hinteregger & Söhne cégből és az Egri Útépítő Rt.-ből álló konzorcium lett, ezen belül az alagútépítés "gazdája" a Hinteregger cég. Utóbbi az alagútépítési munka kivitelezésével alvállalkozóként azt a TU-TI-BAU Alagút- és Mélyépítő Kft-t bízta meg, amely már korábban vezető német és osztrák vállalatok megbízása alapján számos sikeres alagútépítést végzett (és jelenleg is végez) Németországban, kiváló minőségben. A TU-TI-BAU Kft. 100%-os magyar tulajdonú cég, amely javarészt nógrádi, mecseki, bakonyi bányászokkal dolgozik. A Balla-hegyi munka létesítményfelelős építészvezetője Miskolcon végzett bányamérnök.

Az alagúthajtás vágatnyitási ünnepségére 1999. szeptember 8-án került sor Nagyrákoson. Az alagút keresztanyja Göncz Árpád köztársasági elnök felesége, aki az ünnepi beszédét követően jelképesen elvégezte a kezdő csákányvágást. Az alagút a keresztanya tiszteletére a "ZSUZA ALAGÚT" nevet kapta.

Az alagútépítési munka várhatóan 2000. II. negyedének végén fejeződik be.

Dr. Horn János

